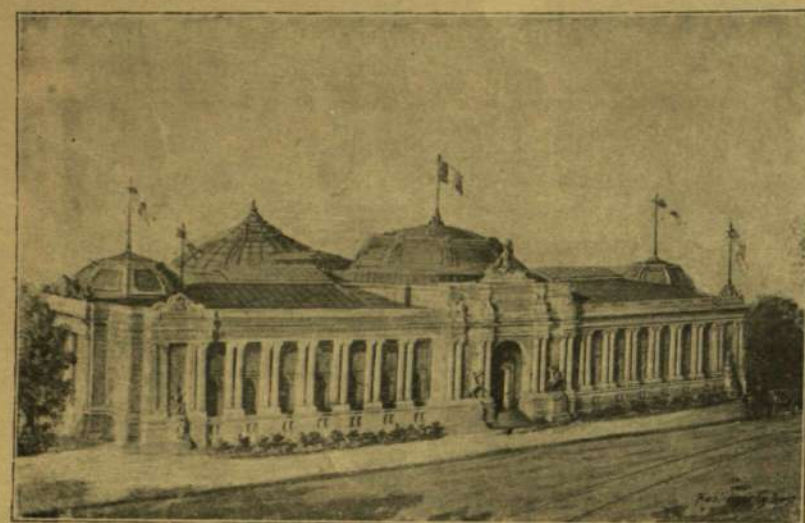

A «GRAND PALAIS.»

A «PETIT PALAIS.»

A PÁRISI VILÁGKIÁLLÍTÁSBÓL.

változatos képet nyújt, a melyhez hasonló ritkán táruil az ember elé.

Külön képen mutatjuk be a nemzetek utcájából még az angol pavillont, mely egy régi úri kastély stílusában készült.

Egy másik képünk ugyancsak a palotasor távlati képe a III. Sándor-híddal együtt s szembe vele Páris város kiállítási épületével. E pavillon a párisi városház motivumai után készült s a világváros hatalmas kulturális, rendezési és közegészségügyi intézményeinek gazdag kiállítását tartalmazza.

Két képünk a kis és nagy művészeti palotáról («Grand palais» és «Petit palais») nyújt némi fogalmat. E két igen szép palotáról már többször szoltunk. A nagyobbik óriási csarnok az összes művészetek kiállítását tartalmazza 40,000 négyzetméter alapterülettel, 1600 élő művész műveivel.

A nagyobbik képzőművészeti palota, Deglane, Louvet és Thomas építészete műve, melynek főhomlokzatát hatalmas oszlopsor ékesíti s széles füljáró vezet föl a három kapuból képzett főbejáratához. Ennek két oldalán négy-négy nőalak szobra áll: baloldalt az egyiptomi, a görög, a római és a bizánczi művészet, jobboldalt pedig a négy képzőművészet allegóriái. A főbejárat két oldalán 14—14 oszlopból álló oszlopcsarnok vonul végig, melyeknek belsejéből falfestmények tűnnek elő. A főhomlokzat végződéséit hatalmas bronz négyes fogatok jelzik. A hátulsó homlokzatot a híres sévresi gyárból való tarka porcellán-frizek ékesítik, melyek a művészetek történetét példázzák.

A kis palota a francia művészet és műpár fejlődését mutatja be bámulatos gazdag régészeti gyűjteményben, a legrégibb kortól kezdve egész 1800-ig.

E két palota állandó épületnek készült faragt kővekből, márvánnyal és bronzal gazdagon díszítve. A kiállítás beáratá után Páris város tulajdonába megy át, a mely azért 20 millió frankkal járult a kiállítási költségekhez.

Egyik képünk az orosz kiállítás egy kis részét tünteti föl, mely a moszkvai Kreml egyes részletei után készült. Egy része ez csak a hatalmas orosz kiállításnak, mely a Trocadéro-palota mellett terül el.

*

A magyar kiállítási csoportokat illetőleg a történelmi kiállítás után egyik legsikerültebb a vadászati kiállítás, mely nagyobb szabású panorámában mutatja be hazánk nevezetesebb vadait, melyek sikerült és kiváló kitömött példányokban az előtérben, természetes tartózkodási viszonyaiknak megfelelő környezetben vannak elhelyezve.

A panoráma előtere az egyik oldalán sziklás magas hegyvidék, másik oldalán dombos; elől és alsó részén pedig egy tóparti mocsaras nádast mutat.

A sziklán, fenn a magasban, törpe fenyűktől körülveve látunk két pompás zergebarkot, egy másik szikla tetején pedig egy kis marmotacsoportot. A szikla alatt egy óriás medve emelkedik fel épen, hogy előzőn két hiúz, melyek egy zsákmányul ejtett őzokat tépnek szét.

Egy másik kissé távolabb eső sziklás részen két hatalmas muflon (vadjuh) látható, bokroktól

körülveve. Egy vizes völgy alján megsebzett vadkan védekezik két támadó farkas ellen. Ez alatt egy kis patak csörgedezve folyik be az előtér tavába, melyet nád, sás, vizililiom, fűzfák, zombék, káka és frissen zöldelő rétifű környez. Itt vannak elhelyezve mind azok a szép vízi szárnyasok, melyek hazánkban a mocsaras vidékeken élnek. Igen szép, kedves és különösen vadászokra nézve föllette érdekes biológiai csoportokban bemutatva vannak. Közülök kiemeljük a kócsagok csoportját; a kanalas gémekeket, a vörös gémekeket fészkektől. Három szép darú, sok kacska és apróbb vízi madár rejtőzködik a sásban és káka között, mindegyik más mozdulatban, egyik figyel, másik felrepülni készül, vagy tojászkodik, némelyik körül van véve peyhes fiókáival, vagy a vízhez siet. Változatos és érdekes ez az egész tóparti részlet, a mely művészi kivitelben mutatja be szemet gyönyörködtető módon hazánk élénk mocsárvidéki madárvilágát.

Ennek a panorámának megteremtője dr. Lendl Adolf, a ki nemcsak a kitömött állatokat hozta magával, de az összes fákat és növényeket is oly természetű kivitelben készítette e célra, hogy mindenki élő növényeknek nézi azokat. E szép kiállításnak becsét nagyban fokozza az a jól odavarázsolott háttéri festmény, melyet egy 21 méter hosszú vásznon Olgay Ferenc festett, a ki ezzel nemcsak művészi képet alkotott, de meglepően ügyes felfogással oda is kapcsolta képének minden részletét a valóságos előtérhez.

Szápen egyenlített csoportokban vannak a vadászati eszközei és fegyverei is, a legrégibb időktől kezdve bemutatva, míg az egész csoporttal szemben erdészeti kiállításunk adja meg a kellő keretet és hangulatot.

Egyik képünk a szárvas behelyezését ábrázolja a háttéri panorámába. Elöl Lendl és Olgay láthatók. A másik két kép pedig a vízi szárnyasok egy-egy csoportját mutatja be.

Nagyhatású csoport a közlekedésügyi is, hol hajó- és vasút-modelljeink, a Vaskapu, majd a fumei kikötő munkálatainak panorámája tűnnek fel, majd a közlekedésügyi csoport, egyetemeink s az országos iparrajz-iskola gazdag kiállításával, nemkülönben a díszlő és műipari csoport.

Kiváló továbbá a házi-ipari, szövőipari és ruházati csoport is, mely úgy művészi elrendezésével, mint különlegességeivel feltűnik. Az egész nagy köröndszerű helyiség építészeti részleteit magyar szür mintáját színes himzések díszítik. A tér közepén áll pálmák és szönyegek között Ó Felsége szobra. A kapuzat két oldalát Ligeti szobrászunk szép domborművei ékesítik. Az egyik egy népies lakodalmi menet, a melynek minden alakja népünk egy-egy igazi típusa, mely nagy tanulmányra s költői felfogásra vall. A másik oldalán főúri menetet látunk, hol ismét a legjobb mintákat találta meg a művész.

Bent az egyes csoportok válaszfalain a különböző vidékek női típusainak halványan színezett mellszobrait látjuk. Itt van gazdag sorozata kiállítva a kalotaszegi, székely, csángó, horvát, román és szerb-népies himzéseinknek, melyek meglepték a külföldi szakértőket.

Itt van az Izabella főhercegnő védnöksége alatt álló háziipari egyet gazdag műhímezéskiallítása, mely magyar stílusú művészi alkotásaival vonja magára a figyelmet és érdeklődést.

Hasonló módon feltűnik délvidéki népies szőnyegiparunk, Keletre emlékeztető élénk színhatású műveivel. Kiválóak még Misztarka és Schikedancz műhímzései.

Valamennyi hazai nemzeti népviseletét, női és férfi alakokon egész a főúri díszmagyar ruháig gazdag sorozatban látjuk kiállítva. Az egész csoport művészi külső formáinak s építészeti részleteinek tervezése úgy itt, mint a legtöbb csoportnál Bálint és Jámor jeles fiatal műépítészek műve, a kik oly művészi alkotásokat nyújtottak, a melyek a többi nemzetek művei mellett nem egy helyet feltűnnek s a melyekben, a mi fő érdemük, a magyar nemzeti jellegét mindenütt megőrizni és érvényesíteni tudták. A házi ipari csoport elnöke Rejtő Sándor, főrendezői pedig Maly Gyula és dr. Kovács Gyula voltak. Az övek e csoport sikerének fő érdeme.

Általában napról-napra látva és hallva a külföld osztatlan elismerését, melylyel a magyar csoportokat emlegetik, remélhetjük, hogy e kiállításán való részvételünknek messze kiható erkölcsi eredményei lesznek.

Szendrei János.

LA RUE DES NATIONS.

(A nemzetek sora.)

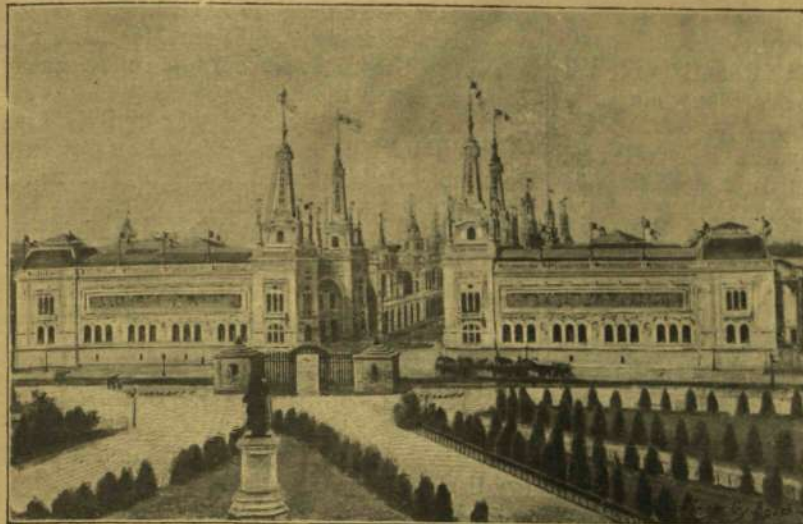
Engem sohasem hatott meg semmi oly hatalmasan, mint az első pillantás, a melyet a fényes, büszke Sándor-hídról — pont Alexandre III. — a nemzetek palotáinak sorára vettem.

Azonnal szemem és értelmem előtt termett a magyar nemzet történetének, mondjuk szenvedéseinek útja, a melyet Mohács rettenetes végetele óta majd véresen, majd gyötörve, sokszor vesztére csábítva, legnemesebb sarjaiban elfajulva, megfutott. S az, a ki szereti a nemzetek cselekedéseiben a melyek inkább ökök, a törekvés célját kutatni, igen hamar reagion, hogy a magyarság öntudatos javának mindenkoron az volt a törekvése, hogy visszahelyezkedjen a nemzetek sorába, a honnan Mohács óta, hajh! de sokszor kibukott.

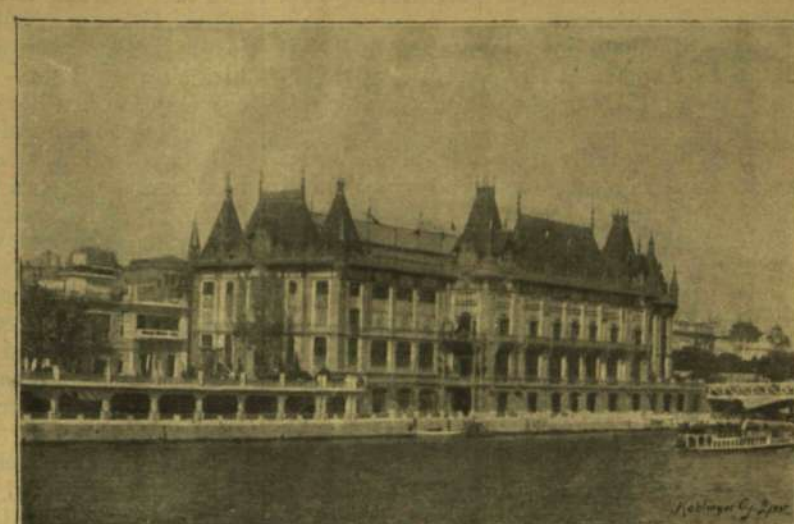
Nyílt erőszak, bármily igaz megokolás czímén, sohasem vezetett célhoz, mert a nemzet faji eleme csekély számú volt; azok, a kiket keblére ölelt és ott melengedett, a legnehezebb helyzetekben a vipera «háláját» gyakorolták vele szemben — bukott és bukott.

Azok, a kik a «tényleges hatalomhoz» szítottak, csak a nemzet szeretetét vesztve juthat-

* «Sora» a legmagyarabb vidékeken faluszéle, tanyák sorakozása és nagyon megfelelő.

AZ AGYAG- ÉS ÜVEGIPAR ÉPÜLETE.

PÁRIS VÁROS PAVILLONJA.

A PÁRISI VILÁGKIÁLLÍTÁSBÓL.

AZ IDŐPRÓFÉTA.*

A kit e földön már senki sem marasztot, Viszik végső útján az öreg parasztot; Csüggedt gabona volt, megért a sarlóra, Learatták s holnap szó se lesz már róla.

Deszkaporsóját örök nyugalomra Emeli az úton négy nyomorult társra; Távol a temető a gyászos menetnek, Nem csuda, hogy vele ugyancsak sietnek.

Könyhullás vagy jajszó nem lassítja őket, Sem a gyász-kíséret a halottvívőket, De kinyílt s megeredt az ég csatornája, S könnyét a halottól az ég nem sajnálja.

Óthon se maradt más az elhagyott körbe, A kit a vesztésgé fájdalom gyötörte; Egy kajla tehene, két sovány tinója, S annak nem igen van búslúni valója.

Pedig a kivel most lépkedve sietnek, Én tudom érdemét a jámbor öregnek; Nem fontos ugyan, de az is érdem néha: Ó volt falujában az időprófeta.

Hideget, meleget megjósolt előre, Számítgatott száraz, vagy esős időre; Nem tehetett róla, hisz nem tette önként, Hogy legtöbbször ép az ellenkező történt.

Nagy esőt hirdetett óvakodás végett, S perzselő hévség lón, a mező kiégett; Szép derült napokra hirdetett kilátást: S hirtelen jött zápor elvitte az áldást.

Csak faluját járta, nem a nagy világot, Addig ért világot, meddig szemé látott, Fent az eget nézte, lent a földet túrta, S szorgos imádsággal készült a nagy útra.

Im' azon halad már! búcsút se vett tőlünk, Egy jeltelen sirban eltűnik előlünk... Kihűlt pora felett sebb emlék nem állhat: Az anyaföld nevel majd egy-két fűszalat.

Lévay József.

AZ ŐSDIÁK.

Elbeszélés.

Iris Patapenko N. J. — Öresből fordította Ambrozovics Dezső.

— No pajtás, úgy-e szurkolsz? — kérdezte Glogolyev Arisztarch egy másodéves fiatal diáktól, a ki valami jogi vizsgára készült. — Én épen szívesen nem szurkolok. Odaülök, és úgy fogok beszélgetni a tanárral, mint most te véled.

A diák csodálkozva nézett rá.

— De hiszen Glogolyev, te nem tudsz semmit. Hiszen még jegyzetted sincsenek.

— Már hogyné tudnék? A jegyzeteket az igaz, hogy nem tudom, de azért negyvennyolc óra hosszat egyfolytában tudok beszélni a tárgyról.

Herman Ottó.

* A «Budapesti Szemle» legutóbbi füzetéből.

— És leteszed a vizsgát?
— Feltétlenül.
— De hát, hogy csinálod?
— Hm!... Nem tudom én ezt megmagyarázni neked. Tapasztalás... Én az életben, nem számítva persze a gimnáziumokat, letettem... megállj csak... hogy ne hazudjam... letettem... vagy kétszáz vizsgát.

A fiatal diák mélyeséges tisztelettel nézett rá. Ő, attól az időtől számítva, hogy az egyetemre került, most állott mindössze a tizenhetedik vizsga előtt.

De nagy is volt ám köztük a különbség, bár mind a kettő másodéves jogászok voltak. A fiatal diák, a kit Boriszovnak hívtak, valóságos tacsó benyomást keltett. Az igaz, hogy pár hónappal már elmúlt húsz éves, de a bajuszának még hirt sem volt, az állán pedig mindössze vagy húsz szőke szál mutatkozott. Glogolyevnek ellenben széles, nagy szakáll volt, melyet egy különös csomó ősz szál választott ketté a közepén. A homloka pedig, melyet csaknem teljes kopaszsága még nagyobbá tett, tele volt ráncokkal.

Együtt mentek. Délután két óra lehetett, társaik közül már sokan túlestek a vizsgán. A teremben vagy hat emberből álló csoport ült. Mind fáradtan ülték ott. A tanár is kimerültnék látszott, csak úgy immel-ámmal kérdezett, s mikor a jelölt felelt, úgy látszott, mintha oda se figyelt volna. Csak Glogolyevnek volt nagyon elbizakodott a külseje, a mi annál furesabb volt, mert csak nagy ritkán járt az előadásokra, s a lythografált jegyzetek tartalmáról fogalma sem volt.

A tanár nem hívta ki a jelöltek név szerint, hanem tetszésére bízta a diákoknak, hogy az álljon ki, a ki akar. Nem bakafántoskodott, de azért szigorú ember hírében állott. Különösen nagy szigorúságot vártak tőle ilyenkor, a mikor már beleunt a dologba.

Boriszov felkelt, utána pedig Glogolyev, és mind a kettő odamentek az asztalhoz. Boriszov elkezdett felelni, Glogolyev pedig ott ült nem messze tőle egy karosszékekben, és vidám mosolylyal nézte társait, az unatkozó tanárt és a sáppadozó Boriszovot. Mintha csak látogatába jött volna a tanárhoz, és várná a fölszabadulását.

Boriszov befejezte a feleletet és Glogolyevre került a sor. A tanár ráemelte a szemét, tüstént fölélenkült, s elkezdte beszélgetni. Ez nem is volt vizsgálat, hanem egyszerűen két embernek a beszélgetése, a kik értik egymást. A jogra vonatkozó legváltozatosabb kérdésekkel foglalkoztak, Glogolyev nem értett egyet a tanárral, a tanár védelmezte az álláspontját. Glogolyev tüzzel vitakozott.

— De bocssáson meg, — mondotta, s e közben rosz szokása szerint kelletlenül jobban hadonázott a kezeivel, — ha csak egy pillanatra is fölteszszük, hogy önnek igaza van, egyszerűen egy egész sereg ellenmondásra bukkanunk, melyeket soha sem fogunk tudni összehangolni... A tanár figyelemmel hallgatta őt, s végre így szólt:

— Legnagyobb sajnálatomra nincs időm folytatni ezt az érdekes vitát, de szeretném, ha

valamikor újra kezdhetnék. Engem rendkívül érdekel az ön álláspontja...

Glogolyev felkelt, meghajtotta magát és kiment. Otóst kapott. Az egyetemről elment ebédelni valami kis kurtakörömbe. Vele volt Boriszov is.

— Hogy tudsz te ilyen fesztelenül viselkedni a tanárral? — kérdezte tőle Boriszov, a ki most elégedett és nyugodt volt, mert négyest kapott.

— Mért, pajtás? Lásd, a tanár is ember, — én is az vagyok.

— De hiszen te egyáltalában nem tudod a tárgyat. Nem ismered az előadásokat.

— Hajh, barátocskám, én harminczkilenczedik évemben vagyok, s már tizennégy éve járok az egyetemre. Mennyi könyvet olvastam én el azalatt! Hiszen a tanár se maga eszelte ki az ő tudományát. Tanult ő is, másoktól, meg könyvekből, én is olvastam ezeket a könyveket s így vitatkozhatom, — ennyi az egész...

Ebéd után Glogolyev elment haza. Nagyon messze lakott, de azért mindig gyalog járt.

S úgy tetszett neki, mintha csuda történt volna. Hogyan vándorolt át ide ez az ócska jószág Kincsmá városából, a hol az apja postahivatalnok? Lehet-e ez valami véletlen esemény? Lehet, hogy a háziasszony megvette a szibváron és ideálította.

Bement a házba, a folyosón senkivel sem találkozott és jobbra fordulva, a szobája felé tartott. Mikor az ajtót kinyitotta, látta, hogy az egyetlen vén karosszéken, melynek húzata idők múltán teljesen elrongyolódott, egy egyenruhához tartozó köpeny, az asztalon pedig egy hivatalnok-sapka hevert. A földön egy pár magasszárú sárczipó fontoskodott, az ágyon pedig egész hosszában egy szikár alak feküdt, beretvált, ráncos arczeal és teljesen rövidre nyírt fehér hajjal.

Glogolyev figyelmesen nézte.

— Megjött az apám! — gondolta magában, a mint keresztbefont karokkal megállt az ágy előtt. — Lám, ilyenek az öregek! És rá tudta szánni magát! Ott tudta hagyni Kincsmát!

— Mikor jött? Hogyan? Miért? Hogy szánta rá magát? — kérdezte Arisztarch.

— Hát csak úgy, eljöttem Moszkvát, meg nézni... Utazni... Nekem talán nem szabad? Talán meg van tiltva?

Az öreg elmosolyodott, bár nyilván nem őszintén beszélt. A hangján hallatszott, hogy nem mondott ki mindent, s Glogolyev érezte is, de nem akart mindjárt előállni vele.

— Majd elmondja magától is, — gondolta magában, — nem állja meg.

Kérdősködött az édesanyja felől.

— Él, megvan! — felelt az öreg. — Kösztö téged, csókoltat téged...

— És a húgom?

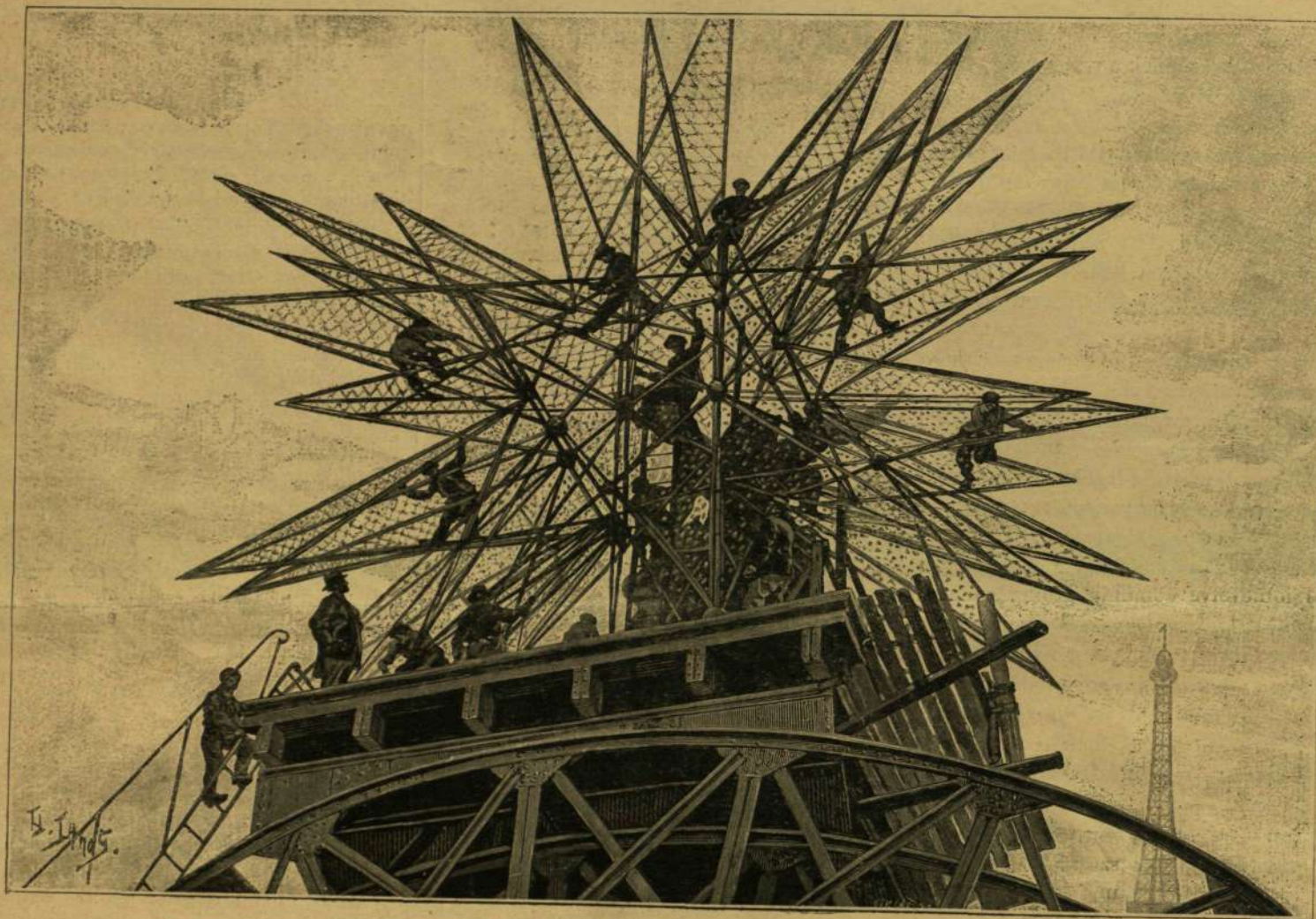
— Férjhez ment.

— No, tessék! És kihez?

— Ha emlékszel, volt ott nálunk a postán egy tisztviselő, valami Nalimov?

— Aa, olyan dereshajú?

— Ugyan, már miért volna dereshajú? Szőke, de nem dereshajú. Huszonhét rubel és ötven

A VILLAMOSÁGI PALOTA TETEJÉN LEVŐ CSILLAG SZERELÉSE.

A PÁRISI VILÁGKIÁLLÍTÁSBÓL.

Hosszú lábai voltak, úgy, hogy másnak valószínűs kin volt vele lépést tartani. Olyan hosszú lépéseket tett, hogy futni kellett, a ki a nyomában akart maradni.

Mikor eljutott egy tiszta udvar közepén álló kis faházikóhoz, melynek pitvara vadszölővel volt befuttatva, megállt. Majd belépett és fölment a pitvarba. Itt egy olyan tárgy vonta magára a figyelmét, mely az első pillanatban újnak látszott előtte. Egy pléh-vel kifoltozott, felhólyagzott tetejű faláda volt ez, a mely soha sem szokott ott lenni. Csak ma reggel is ezen a pitvaron át ment el hazulról — más itt nem volt — s a láda még sem volt ott.

Megállt. Nem mintha az a láda úgy egyszerűen érdekelte volna, hanem valahogyan furcsán érintette, s valami olyan homályos érzést ébresztett benne, mintha emlékei volna az ősszel közelebb. Ócska láda volt, megbaráult s itt-ott rongyos vászonnal beborítva.

— Csudálatos, — gondolta magában Glogolyev, — honnan került ide ez a láda?

Egyszerre megvillant a fejében egy gondolat. — De hiszen ez... ez a mi ládánk... az a láda, melyet én már vagy harmincz éve ismerlek... Ez az én öregem... Az én apám ládája...

Az öreg pedig, a ki nyilván kifárasztott az utazás, mélyen aludt. Mindkét kezét a feje alá dugva, a hátán feküdt.

A szája nyitva volt és halkan hortyogott. Ócska, elnyűtt postatiszti kabát és szűk, sötét nadrág volt rajta.

Glogolyev csendesen odament az asztalhoz, megigazította a köpenyt, s beleült ugyanabba a karosszékre, meri más nem volt a szobában.

Elgondolkodott, a mint az alvó öreget nézte:

— No lám, erre igazán nem számítottam... De hogyan is szánta rá magát? Hogy hagyta ott a hivatalát, a melyből oly sok évtizeden át egy percze se távozott. Az egész idő alatt tán egy napot se töltött távol. Egész életében soha sem volt beteg. Egészséges, erőteljes ember, a régi gardából való, a minőt most nem talál az ember sehol!... Úgy megszerette az ő Kincsmáját, hogy egész életén át ki nem tette belőle lábát. Hogy szánta hát most rá magát?

Iparkodott csendesen ülni, nehogy mozgólódásával, melytől az ócska szék feltétlenül elkezdett volna csúnyán nyikorogni, az öreget felébressze. De im' az öreg fölébredt, megdörzsölte a szemét és felült. Glogolyev felállt.

— Arisztarch, te vagy az?

Glogolyev odaugrott hozzá s összeölelkeztek.

kopejk fizetése van havonta. Nem sok, de azért csak megélnék valahogy.

— De hát maga... Igazán, hogy szánta rá magát, hogy ott hagyja Kincsmát, a postát, azt a jó régi karosszéket? Ezt én egyáltalában meg nem foghatom...

— Aa... hm... Hát azóta... nyugdíjba mentem! — vallotta be végre az öreg.

— No hát ez az!

— Igen Arisztarch, nyugdíjba mentem...

Negyvenöt évet dolgoztam... ki akartam húzni a félszázadot, de már nagyon nehezemre esett... különösen a pénzes-csomagok... Roszúl kezelem a pecsétviaszokat, tudod, reszket a kezem, s azután szétfolylak az egész boricra... De meg azután nem is illik... helyet kell adni másnak is. Hiszen sokan majd kinézik a szemüket az emberre, s mintha csak azt kérdeznék: — No, mikor visz el már a manó, mikor lesz már egyszer üresedés? Így azután be is adtam a lemondásomat. Elvégre is, teljes nyugdíjat kapok... Nem sok, az igaz, nagyon nem sok, de hát azért... rászolgál-tam...

— Nehéz. Mi türes-tagadás benne... Ott kell majd hagynunk a lakást is, és kisebb után néznünk...

SZÁRCSA FÉSZEK.

A SZARVAS FELÁLLÍTÁSA A VADÁSZATI KIÁLLÍTÁSBAN.

Glogolyev elgondolkodott. Ezek olyan egyszerű szavaknak látszottak: Otthagyni a lakást, és másikat, kisebbet venni, — de az ő apja szájában különös jelentőségük van... Ez a kis házikó, negyvenöt évvel ezelőtt, mikor az apja megházasodott és a posta szolgálatába állott, még a városban kívül volt, szinte a földek között, de azóta város keletkezett, a melynek most csaknem a közepében áll. Negyvenöt év ugyanabban a házban! Minden szegletben, minden zugában éltek valamit, minden porczikájával szinte összenőttek, s most elhagyni ezt a helyet, most, a mikor lehet, hogy az életből is már csak pár esztendő van hátra... a mikor azután el kell hagyniok a földet is, meg mindent, a mi rajta van... Ez kemény dolog, kell, hogy legyen...

(Folytatása következik.)

A VILLAMOS PALOTA CSILLAGA A PÁRISI VILÁGKIÁLLÍTÁSON.

A legkülönösebb épületek egyike a világkiállításban az elektromosság palotája. Egy palota a levegőbe építve, melynek nincs homlokzata, sem bejárata, sem alapépítménye: az egész egy nagy, pompás tetőzet, semmi egyéb. Hasonlították már diadémhez, kinyitott napernyőhöz, körben kiterjesztett pávafarkhoz, s mind egyik hasonlatnak van valami alapja, ha az ember távolról nézi a palotát. A palota számára kijelölt terület egy mindenfelől nagy épületektől körülvett keskeny telek. Azt a három földadatot kellett megoldani: hogy a palota látható legyen minden más épületek fölött, hogy elfölje még a régi gépcsarnokot is és végül, hogy már a külsején is meg lehessen ismerni rendeltetését. Ezt az utolsó czélt a palota építője, Hénard építész, azzal érte el, hogy az épület díszítésé-

TÓPARTI RÉSZLET: KÓCSAGOK ÉS KANALAS GÉMEK.

A magyar vadászati kiállításból.

nek főmotívumául az elektromosság diadalát tüntette fel.

Nappal, a vert czinkből készült, csipkeszerűen, finoman áttört tetőzet középső s legmagasabb pontjára fordul a figyelem. Itt, 60 méter magasságban egy talapzaton az elektromosság tündérének szobra van: szép nőalak, egy ló és egy

sárkány vonta szekérben állva. A szoborcsoport mögött egy óriási csillag terjeszti ki aranyozott hegyeit minden irányba.

A villamos fénynek nagy szerep jutott nem annyira a kiállítás rendes világításában, mint inkább az ünnepi kivilágításokban. S erre a czélra nagy ügyességgel is használják föl. Új, meglepő fényhatásokat tudtak elérni az izzófény tulajdonságainak felhasználásával s erre különösen a villamosság palotájának tetőzete bizonyult alkalmasnak. Hogy mily pontosan és megbízhatóan van ez az építmény szerkesztve és berendezve, mutatja az is, hogy mindjárt az első próbánál minden zavar nélkül, mintegy varázsütésre, egyszerre gyúlt ki az az ezernyi villamos lámpa, a mely rajta s benne el van helyezve. Valóságos tűzijáték, még pedig a legnagyobbak közül való, mikor ez a hatalmas tetőzet egyszerre csak kigyúl, változatos, gazdag formáival, különböző színes fényeivel olyan hatást keltve, mint valami mesebeli tündérpalota. Tizenegy nagy fényoszlop van rajta elhelyezve, melyeknek a szírvány minden színében ragyogó fénye a czinktetőn levő ablakokon verődik vissza s terjed szét minden irányba. E fényoszlopok fénye beleolvad a többibe, ha a tetőzet összes villamos lámpái, — melyeknek száma ötezerhatszáz, — kigyúlnak, ha pedig az izzólámpákat eloltják, teljes mértékben érvényesülnek a fényoszlopok.

A fényes épület földszíne a tetején levő nagy csillag, melyet képünkön bemutatunk. Egy harmincznyolcz hegyű nagy csillag ez, átmérője 15 méter. Aranyozott vascsövekből van készítve, sulya hetedfél tonna. Képünk a csillag fölépítését mutatja be: állványok emelése nélkül állították össze, az egyik szára támaszkodva állították be a fölötté valót s úgy jutottak föl a legfelső hegyéig.

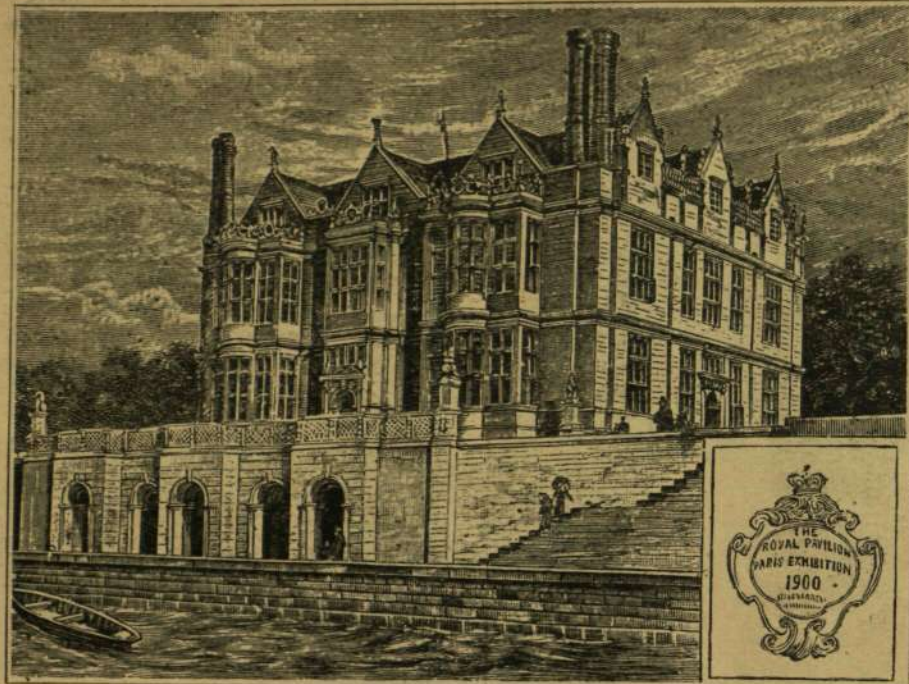
A SVÁJCI FALU.

A PÁRISI VILÁGKIÁLLÍTÁSBÓL.

EGYVELEG.

* **Játéktárgyak ipara Franciaországban.** A különféle játékok, játéktárgyak és csesebecsék készítése kiválóan francia s ott is főleg párisi ipar, melynek oly nagy a kivitelle, hogy 1895-ben 33 és fél millió frank hasznót hajtott az országnak. Azóta azonban a vámemelések annyira megcsökkentették a kivitelt, hogy 1898-ban már kerek 12 millió frankkal kevesebb lett a kiviteli jövedelme, s mi több, ugyanez idő alatt ugyanezen ipárnak a bevitele 4-4½ millió frankkal emelkedett; a miből nyilván az következethet, hogy a francia gyárosok nem tudtak annyit hódítani a belföldi piacokon, mint a mennyit külföldön elvesztettek. A francia játéktárgynak legnagyobb fogyasztója Anglia, hová 1.631.000 kiló súlyú játéktárgyat visznek Franciaországból. Anglia után legnagyobb fogyasztók Európában Belgium, Spanyol- és Törökország, Amerikában pedig Brazília, Uruguay, Argentina és Chile; de szintén sok játékfélét szállítanak a francziák az Egyesült-Államokba, sőt Egyiptomba is.

* **A vonatot megállító méhek.** Midőn Viktória királyné egy alkalommal Windsorból Balmoralba utazott, a királyi különvonat mozdonyvezetője Kendal állomás közelében észrevette, hogy a szabad pályát jelző átlátszó gömb egészen sötét, holott annak közepén veres lámpának kellett volna lenni. A mozdonyvezető a vonatot rögtön megállította. Midőn aztán a jelző gömböt szemügyre vették, kitudt, hogy egy méhraj lepte el, és e miatt a veres lámpa világítását nem lehetett észre venni.

AZ ANGOL PAVILLON.

kének becslése szerint Franciaországban évenként átlag ezer millió korona értékű anyagot használnak föl női ruhákra. Ennek mintegy felét házilag dolgozzák föl, másik fele az üzleteknek marad. Az anyag feldolgozása körülbelül ugyanannyiba kerül, — a francia női ruházleték forgalma tehát évenként átlag ezer millió korona.

Ebből az összes termelésből mintegy 25 százalék a kiviteli, vagyis pénzértékben évenként kétszázötven millió korona. Ebből azonban nincs belefoglalva az összes külföldi forgalom, mert a Párisban élő vagy ott megforduló idegenek vásárlásai nincsenek a kivitelle beleszámítva, holott ezek az összes termelésnek mintegy 38%-át fogyasztják. Összevéve tehát az összes termelésnek 63 százalékát a külföldiek veszik meg, vagyis külföldről évenként átlag hatszáz harmincz millió korona megy be Franciaországba női ruhákért, egyéb divatcikkeket nem is számítva. Hogy ez mily fontoságú tétel egy nemzet háztartásában, azt fölösleges bővebben fejtegetni.

Legtöbbet ezekből az óriási összegekből Angolország s az Egyesült-Államok holgyei fizetnek, de a többi országok is vagyunk jelen-kevény részével gazdagítják a párisi divatúrsokat.

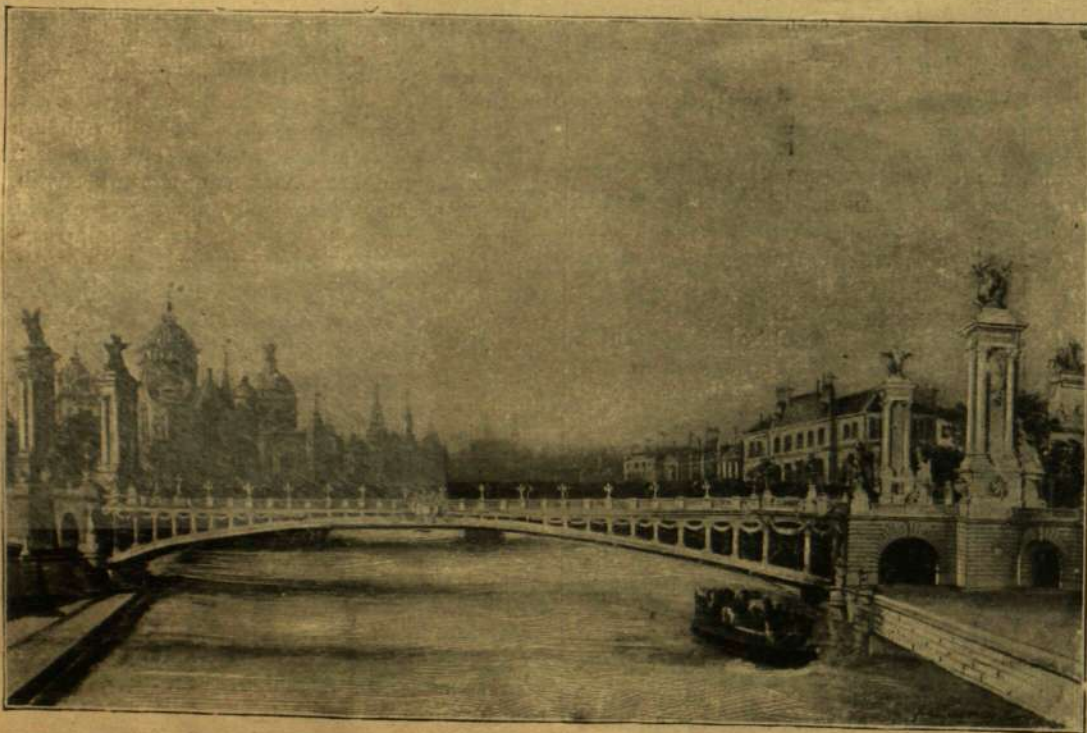

ÁZSIAI OROSZORSZÁG PAVILLONJA.

* **Egy léghajózó bogárfaj.** Két amerikai természetűdös érdekes megfigyelést tesz közzé egy bogárról, melynek az a képessége van, hogy valószínűs kis léggömböt csinál s annak segítségével a levegőbe föl száll. Ez a léggömböcske, mely a tengelyére merőleges fekvésű és szabályos körökben egymás mellé sorakozó hólyagocskáknak egyetlen rétegéből áll, körülbelül hét milliméternyi átmérőjű, vagy is kétakkora, mint az állat testének a hossza. A hólyagocskák nyálkásak, a napon tündöklők s az állat belsejéből származik olyas féle anyagból, mint a selyem, vagy a pókháló szála. De legérdekesebb a dologban, hogy a gömb közepén mindig van egy-egy döglött legyeecske. Hogy ez a légy mire való, hogy eledelül, vagy talán csak a gömb képződésének magvátul szolgál-e, avagy éppen a gömböcske föl szállását eszközölő, a levegőnél könnyebb gáz keletkezésének a forrása-e: azt csak további megfigyelések alapján lehet majd valamikor kideríteni.

* **A transzváli aranybányákban** 1898-ban 404 millió frank értékű aranyat termeltek. A múlt évben a termelés 25 millió frankkal alább szállt, a háború kitörése óta pedig legalább felénnyel megcsökkent.

* **Az iszákosság ellen.** Az orosz kormány az iszákosság korlátozására nagyon szigorú intézkedéseket léptetett életbe. Ugyanis csak Szent-Pétervárott egy napon 25 ezer pálinkamérést zártott be és szeszes italokat jelenleg csak ötezer helyiségben mérnek, melyek állami felügyelet alatt állnak. Ezekben az italokat fiatal nők mérik, kik a vevőknek egy üvegnél többet nem adnak.

A III. SÁNDOR-HÍD (HÁTTÉRBE A NEMZETEK UTCÁJA.)

A PÁRISI VILÁGKIÁLLÍTÁSBÓL.

HÁROM KITÜNTETETT FŐ TISZTVISELŐ.

Három kiváló fő tisztviselő kitüntetéséről adott hírt közelebb a hivatalos lap, mely férfiak mindegyike fontos szakma-kört tölt be a kormányzat nagy gépezetében.

Ernyedetlen és hasznos munkássággal tették magukat érdemesekké a kitüntetésre, melynek alkalmából, midőn most arcképeiket bemutatjuk, egyszersmind életrajzuk főbb adatait is közöljük.

MÁNDY LAJOS.

Mándy Lajos kereskedelemügyi miniszteri tanácsos azon férfiak közé tartozik, a kik saját erejükkel küzdötték ki azt a becsületet és hírnevet, mely ma őt úgy a fővárosban, mint ország-szerte is környezi.

Szatmármegyei egyszerű nemes család gyermeke, a ki már felsőbb tanuló korában, mint annyi más, nevelősködéssel tartotta fön magát.

MÁNDY LAJOS.

Erdélyi fényképei után.

SZTERÉNYI JÓZSEF.

ki. Azóta folyvást ez állásában működik és hatáskörénél fogva egyebek mellett főrésze van a helyiérdekű vasutak építésének föllendítésében. Most éppen a helyiérdekű vasutakról szóló törvényjavaslat kidolgozásával van megbízva, miután már előbb hathatósan közreműködött az államvasúti beruházási kölcsönről szóló törvény megalkotásában. Mándy Lajos kitűnő munkatársa Hegedűs Sándor miniszternek, ki érdemei iránt azzal tanúsította nagy elismerését, hogy a Lipót-rend lovagkeresztjével való kitüntetésre ajánlotta, a melyet most kapott meg ő Felségétől.

SZTERÉNYI JÓZSEF.

Abban az időben, a mikor Baross Gábor a hazai ipar fejlesztését nagy erővel fölkarolta, sok magyar emberben mozdult meg az akarat-erő, a lelkes közreműködés vágya. Ezek közt Szterényi egyike ama keveseknek, a kik ritka szorgalmukkal, kitartásukkal és kiváló avatott-ságukkal tűntek ki és vívta ki nevezetes sikereket e téren.

Ügyvédi pályára készült; de nagyobb hajlamot érezvén az állami szolgálat iránt, a kereskedelemügyi miniszteriumban keresett alkalmazást. Ott a vasúti és díjszállási osztályba sorozták be, hol eleitől kezdve ritka sikerrel dolgozott. Jogászai készség és közigazgatási érzék párosult benne s ezek segítségével egyik legkiválóbb szakértőjévé lett a vasúti és tariffa-ügyeknek. Majd a vasúti jogrendszernek lett egyik meg-alapítója. Mikor ugyanis a vasúti tisztképző-tanfolyam fölállítottat, Mándy ez intézetnél tanári megbízatást kapott s a vasúti jogot kellett előadnia. De e téren még előmunkálatokat is alig talált, s a szétszórt törvényekből és a bírói gyakorlat teréről összeszedett adatokból kellett megállapítania a vasúti jog egész rendszerét. S ez annyira sikerült neki, hogy utódai a tan-széken mai nap is az ő nyomán tanítják a vasúti jogot. A miniszteriumban csakhamar titkár-rá lett, mely minőségében tanúsított tehet-ségével és szorgalmával annyira megnyerte Baross Gábor minisztert, hogy ez nem sokára soron kívül még előbb léptette, de, minthogy a miniszteriumban akkor nem volt üres osztály-tanácsosi állás, az államvasutak tisztikarába nevezte ki főfelügyelőnek, meghagyván őt továbbra is a miniszterium vasúti és díjszállási osztályában. Mikor 1895-ben Vörös László államtitkárrá lett, az e miatt megürült vasúti szakosztály-vezetői állást Mándyval töltötték be, ki nem sokára miniszteri tanácsossá nevezetett.

Mint fiatal vidéki újságíró kezdett foglalkozni az iparfejlesztés ügyével, szakegyleteket alapított, tanulmányozta az ipar gyakorlati érdekeit és viszonyait, bejárta és megismerte Keletet, a kiviteli irányokat, de következetes erélyvel folytatta a tanítás és puhatolódzás munkáját akkor is, a mikor 1889-ben iparfelügyelői állást vállalt. A miniszterek, a kik alatt szolgált, Baross, Lukács, Dániel és Hegedűs, felismerték az ő tehetőségét, kiváló munkaerőjét és min-denek felett helyes gyakorlati érzékével párosult szakavatottságát, mely tulajdonságai rövid egy-évtized alatt a valóságos miniszteri tanácsosi rangra emelték.

Szterényi József 1861-ben született Lengyel-tóiban, Somogy megyében. Iskoláit Budapesten végezte és a nyolczvanas években már több fővárosi napilapnak munkatársa volt; innen 1883-ban Brassóba hívták meg, hol magyar napilapot alapított, melyet hat évig szerkesztett. Megalkototta az erdélyi ipar és kereskedelem egyesületet, melynek főtitkára lett s ebben a minőségében közgazdasági tanulmányok czéljából többször beutazta a keleti orszá-gokat (Románia, Szerbia, Bulgária, Törökország és Anatólia). A közgazdasági téren való munkássága fölkellette Baross Gábor figyelmét is, a ki őt 1889-ben erdélyi iparfelügyelővé nevezte ki, a következő évben beosztván a kereskedelemügyi miniszteriumba. Ez idő óta kezdődik munkás és eredményes tevékenysége a gyakor-

lati iparfejlesztés minden terén. Hogy ennek a tevékenységnek vázlatos képét adjuk, meg-említtük, hogy ő szervezte a legtöbb megyé-ben a háziipari oktatást, részt vett a Vilmos császár által egybehívott 1871-iki berlini nem-zetközi munkáskongresszuson, mint a magyar kormány egyik képviselője, majd az iparoktatás országosszervezésének szentelte idejét (1873-ban lett iparoktatási főigazgató), számos új és minta-szerű szakiskola létesítését tervezte, 1875-ben a kereskedelemügyi miniszteriumban az iparoktatási, s 1898-ban az iparfejlesztési osztály főnöke lett. Irodalmilag is folyvást sokat dolgozott, szá-mos önálló szakmunkát írt; szerkesztője a „Magyar iparoktatás” című szaklapnak, a kül-föld számára készült értesítőnek, a „Minta-lapok iparosok és ipariskolák számára” című nagy vállalatnak. Matlekovics Sándorral együtt szerkesztette az ezredévi kiállítás kilencz nagy kötetre terjedő főjelentését is; ezenkívül szak-irodalmunkat számos önálló művel gazdagí-totta. Mióta az iparfejlesztési osztályt átvette, egész idejét a magyar iparfejlesztés nagy ügyé-nek szenteli s szerencsés gyakorlati érzékkel

HALÁSZ FERENCZ.

Halász Ferencz miniszteri osztálytanácsos szintén az önévelés és a munka embere. Beregszászban született 1849-ben. Megkezdett gimnáziumi tanulmányait, — midőn már öt osztályt végzett, — atyja bekövetkezett halála miatt kénytelen levén félbeszakítani, a szat-mári tanítóképző intézetbe lépett, hol utóbb tanítói oklevelet is nyert. Majd egy ideig házi nevelő volt, 1869-ben tollnokká nevezte-tett ki az ung- és beregme gyei tanfelügyelő mellé. Itt hivatalos teendői mellett, mint magán-tanuló, elvégezte a gimnáziumot, majd a jogi tudományokból is vizsgát tett. 1876-ban Bereg-megye tanfelügyelőjévé nevezetett ki. Mikor e hivatalába belépett, a beregi hegyvidéken élő nem magyar ajkú lakosságnál az elemi iskolá-zás ügye még egészen rendezetlen volt. Halász azonnal eszménye megvalósításához látott: állami iskolákat létesített s községi és felekezeti

A PÁRISI VILÁGKIÁLLÍTÁSBÓL. — A főbejárat egyik részlete.

dik is róla. A kis kötetet az elhunyt egyik barátja, dr. László Ernő rendezte sajtó alá, s záróképekkel meleg hangú visszaemlékezést írt a korán elhunyt költőről. A kötetből mutatványul közlünk itt pár költeményt:

Két csillag.

A szenvedés útján bolyongva
Magamban nem vagyok :
Előtem két tündöklő csillag,
Egy szép szempár ragyog.

Megyek, miként az alvajáró
Ösvényemen tova,
E két csillag vezérel engem,
De nem tudom, hova?

Ó, légy enyém!

A sors útjait vagy fölemelhet,
Megörzöm mindig e szerelmet,
Örökkön hozzád vágyom én,
Ó, légy enyém!

Ma még szeretsz; holnap ki tudja
Érzed-e régi álmunk újra?
Siess hát, nyújtsd kezéd felém,
Ó, légy enyém!

Az angyalokhoz.

Ti szárnyas, boldog angyalok,
A csillagok közt szállva,
Hallgassatok két forró szív
Imádkozó szavára;
Oh, adjatok erőt nekünk,
A sorssal nem törődve,
Szeressük egymást végtelen,
Örökre, mindörökre.

Vigassz nélkül ne hagyjatok.
Ha fájó könnyesepp éget;
Lelkünknek édes mómára
Ne érjen sohse véget; —
S a boldogság hazájából
Lenézve ránk a földre;
Örízétek meg álmaink
Örökre, mindörökre!

A Budapesti Szemle, a Magyar Tud. Akadémia megbízásából szerkeszti Gyulai Pál. Juniusi kötetében Hegedűs Pál nagyobb tanulmányt kezdett meg «A dél-afrikai kérdés»-ről, mely az angol-boer háború kitörése óta az egész művelt világot annyira foglalkoztatja. A háború történeti előzményeit elmondva, a hollandi eredetű gyarmatosoknak az angol uralom elleni küzdelméről, s a boerok hon-

nak tanításakor hálisan vesznek segítségül. A kötet szépirodalmi közleményei közt folytatását vesz-
szük Patapenko orosz regényének («Szerelm») Ambrozovics Deszö fordításában. Lévy József «Időprófeta» című szép költeményét és «A fészek» címmel Manuel Jenő költeményét, melyet Bogdány Lajos fordított magyarra. A könyvismertetések közt Havany Lajos ir Anatole France «Clio» művéről, Márki Sándor «A francia zsidók egyenjogúsítása» címén Léon Kahn-nak Párisban a Dreyfus-pör alatt megjelent könyvéről; Riedl Frigyes pedig Herczeg Ferenc «Egy leány története» című legújabb regényét ismerteti. A Budapesti Szemle» előfizetési ára egész évre 24, félévre 12 korona.

Singer és Wolfner kiadványai. A Singer és Wolfner könyvkereskedő cég kiadta Petőfi összes költeményeit. Ez az első szabad kiadás, miután a nagy költő műveinek kiadási joga immár megszűnt, s bárki újra nyomathatja Petőfi műveit. A sajtó alá rendezést Baróti Lajos végezte kiváló gondnal. A csinos kiállítású kötet ára 2 korona. — «Szines könyvek» címen pedig szépirodalmi köteteket indított meg a cég, melyekben kizárólag magyar műveket szándékozik közrehozni. Az első két kötet, mely most jelent meg, Szikra (Teleki grófné) új regénye: «Ugodil Lila», érdekes társadalmi korrajz, melyről még lesz alkalmunk szólni. A «Szines könyvek» egy kötetének ára 1 kor. 50 fillér. — A Filléres könyvtár is a Singer és Wolfner-cég vállalkozása, és Pósa Lajos szerkesztésében mint ifjúsági olvasmány szerzett magának olvasó közönséget. Most egyszerre tizenkilenc kötet hagyta el a sajtót; mesék, apróbb történetek, ismeretterjesztő kötetek, történelmi rajzok. Egy-egy kötet ára 50 fillér.

L'enseignement en Hongrie. (Az oktatásügy Magyarországon). Ezzel a címmel a magyar kir. vallás- és közoktatásügyi minisztérium gondosan szerkesztett monografiát adott ki francia nyelven oly célból, hogy ezt a párisi kiállításon a magyar csarnokban közszemlélre kitégyék, illetőleg a magyar kiállítás olyan külföldi látogatóinak osztogassák, a kik a magyar közoktatásügy iránt érdeklődnek. E monografia kiterjeszti figyelmét a vallás- és közoktatásügyi minisztérium hatósága és gondo-

zása alatt levő minden ügyre és intézetre, melyekről épen olyan teljes, mint tanulságos képet nyújt, s így a mű igen alkalmas, hogy a külföldet tüzetesen tájékoztassa köznevelődési állapotaink felől. A vonzó előadással írt derék munka 546 lapra terjed.

Budapesti Czim- és Lakásjegyzék 1900-ra. A szokott pontossággal ezúttal is megjelent ez a nagyon is hasznos fővárosi kézikönyv május elején. Az új kötet ismét tanuskodik fővárosunk rohamos fejlődéséről, mert jóval vastagabb a tavalyinál. 1730 oldalra terjed s maga a lakásjegyzék 151,000 egyén vagy család lakását tünteti föl, vagyis 10,000-rel többet, mint a múlt évben. De nem ebben rejlik a becse a lakásjegyzéknek, hanem pontosságában, mert összes adatai ideiek. Fontos része a könyvnek az ipari és kereskedelmi (VIII) része is, a mely ismét bővült, s berendezésében javult. Ugyanezt mondhatjuk a többi részekről, a telek-könyvről és a hivatali tisztai címzettéről. Összehasonlítva a könyvet Berlin és Bécs címzettáival, mondhatjuk, hogy becsülettel megállja helyét ezek mellett. Üzletvilágunknak pedig nagy szolgálatot tesz azzal, hogy most már évenként jelenik meg s így adatai mindig újak, megbízhatók. Kapható minden könyvkereskedésben és a Franklin-Társulat kiadóhivatalában, Budapesten, Egyetem-utca 4. szám. Ára a terjedelmes könyvnek 16 korona.

Az «Eperjesi Széchenyi-kör» most adta ki 1899-re szóló «Évkönyv»-ét dr. Horváth Ödön titkár szerkesztésében. A 176 lapra terjedő füzet egy nagyobb irodalmi és egy kisebb irodalmi részből áll. Amabban olvashatók azon beszédek is, melyeket a kör Petőfi ünnepén Berzeviczy Albert (a kör alapítója és védnöke), Beöthy Zolt., Bartók Lajos, Herczeg Ferenc, Horváth Ödön és Szinyei Merse István elmondtak, úgy szintén Endrődi Sándor «Petőfi» című költeménye, melyet a költő maga olvasott föl. Az egyesületnek, a hivatalos rész kimutatása szerint, összesen 810 tagja van.

Petőfi Eperjesen. Irta dr. Horváth Ödön. Külön lenyomat a «Széchenyi-kör» 1899-iki Évkönyvéből. Ára 60 fillér.

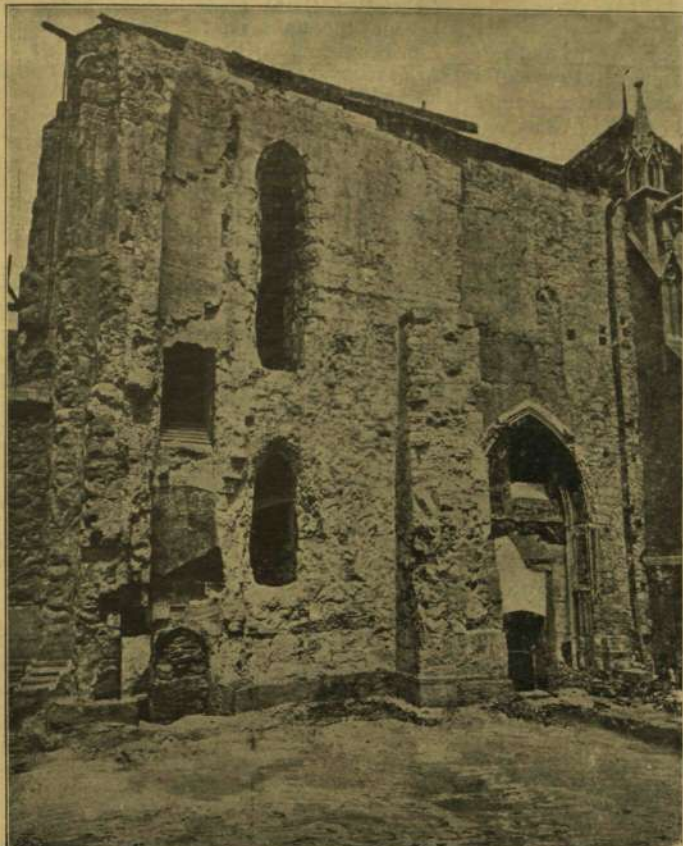
Dunajeczi. Irta dr. Horváth Ödön. E 29 lapra terjedő füzet kisebb részben tájrajz, nagyobb részben pedig annak a népmondának a földolgozása, mely a Dunajeczi és a környező határszéli hegyek keletkezéséről szól. Ára 60 fillér.

A pápai Jókai-kör évkönyve. A Pápan alakult Jókai-kör, mely egyike legtevékenyebb vidéki irodalmi és művészeti köröknek s ily című füzetben számol be évi működéséről. A kör elnöke Hegedűs Loránt, Pápa város képviselője lett, míg a volt elnököt Fenyvessy Ferenc főispánt örökös díszelnökké választották. Az évkönyvben a titkári jelentésen kívül több szépirodalmi dolgozat van, melyek közül kiválik a kör titkárnak Kaposy Lucziának Reviczky Emma dalairól szóló tartalmas értekezése, Makayné Nagy Erzs. «Meglepetés» című novellája és Faragó János főiskolai tanárnak a «Görög dráma»-ról írott tanulmánya.

A koronázási jubileumi díj. A főváros által alapított 8000 koronás Ferenc-József koronázási jubileumi díj ügyében, a melyet ezúttal festőművészek jutalmazására szántak, most döntött a pályabírószám. A díjat egyhangúlag Hegedűs László festőművésznek ítelték, kiemelvén Hegedűs művészi erejét és kiváló tudását, a mely a legszebb reményekre jogosít továbbra is.

Népszínház. Változatosság kedvéért most már a régi meséket is szinadarabbá alakították, zenével látják el. Így dolgozta át Decourelle francia író «Robinson Crusoe» történetét, az ifjúságnak ezt a népszerű könyvét. A Népszínházban fényes kiállításban június 2-án adták először. Mint szinműgyöngye, talán azért is, mert hisz mindnyájan jól ismerjük; de mint látványosság, sokat fog vonzani, s a főváros ifjabb közönsége bizonyára sorra nézi.

Decourelle az átdolgozásban változtatott Defoy regényén, mert az elhagyott sziget két embere a szinpadon nagyon egyhangúvá tenné a történetet. A kezdete is egészen más. A látványos szinmű meséje ez: Lord Trevelyan, a Robinson gazdag nagybátyja azért haragszik meg Robinsonra, mert ez egy szegény francia leányt vett feleségül. Robinson vagyon nélkül maradván, pénzét akar szerezni, feleségét otthon hagyja, s Amerikába indul. Patrik lord, hogy a gazdag nagybácsi vagyonát magának biztosítsa, a hajóskapitányt főbírelő Robinson meggyilkolására. A kapitány, ki különben is tengeri kalóz, felgyújtja a hajót, ő maga elmenekül társával, Robinson pedig az ég hágója hangjait. Robinson egy hajóroncsra jut a szigetre, s itt látjuk aztán az ismert történetet, melynek szereplői Péntek s a

A déli (Mátyás-) torony a déli előcsarnok belső kapujával a budavári koronázási templomban, az újjáépítés előtt.

A «II. BÉLA MAGYAR KIRÁLY EMLÉKEZETE» CÍMŰ DÍSZMŰBŐL.

A budavári koronázási templom szentélye délkeletről, az újjáépítés előtt.

szigeten lakó vadak. Végre Robinson felesége és fia megjelennek a szigeten. Egymást követik a tarka jelenetek, hajóadás, csónakázás, tengeri harc, vadak és matrók tánca. Nehány csinos dalt Z. Bárdy Gabi kedvesen énekel. Játsszanak a darabban: Szirmai (Robinson), P. Lukács Juliska (a felesége), Németh (Péntek), Kiss Mihály, Horváth Vince, Újvári, Kovács Mihály, Kiss Irén, Szabó Antal.

KÖZINTÉZETEK ÉS EGYLETEK.

A Magyar Tud. Akadémia május 5-iki ülésén Szász Károly elnökölt.

Némethy Géza a Cicero filozófiai munkájának «A legtöbb jóról és rosszról» (De finibus bonorum et malorum) magyar fordítását mutatta be, mely az első teljes fordítás irodalmunkban. Felolvasta a fordításához írt tanulmányát is, mely Cicero filozófiai munkásságáról szól. Utána dr. Kunos Ignác egy müncheni tudósának, Hirthnek: «Attila család-fájáról» szóló tanulmányát ismertette, Hirth egy hűntörzs nyelvből fenmaradt török nyelvtörzsek olvasásával foglalkozván, rájött, hogy a benne levő személynevek egy része azonos Thuróczy Jánosnak 1490 körül írt «Cronica Hungarorum»-ában foglalt nevekkél. Ez a névjegyzék pedig Attila őseinek több, mint 30 névből álló jegyzékét tartalmazza. Hirth összehasonlítás tárgyává tette a Thuróczy-féle családfát a hun uralkodók neveivel, melyek a kínai krónikákban is előfordulnak.

A történelmi társulat jun. 7-ikén Thaly Kálmán elnöklése mellett tartott ülésén dr. György Tibor a Morbus Hungaricusról, a magyar betegségről tartott értekezést. Ezt a mult századokbeli idegen foljegyések emlegetik, kivált a Magyarországra bejött idegen katonaságról, mely oly tömegesen pusztult el. A betegség egészen sajátos, úgy, hogy sokáig nem voltak vele tisztában. György abban a nézetben van, hogy a betegség kiütéses tifusz lehetett, a mely főképp a 16., 17. és 18-ik századokban dühöngött. A magyar betegség főleg a hazánkba jövő német katonákat pusztította s akkoriban ezért is nevezték Magyarországot a németek temetőjének. Első fellépése 1542-re tehető. Az idegeneket leginkább azért támadta meg, mert folytonosan tobzódott. A német tábori orvosok maguk is elismerték, hogy a magyarok azért állanak jobban ellent a betegségnek, mert minden tekintetben egyszerűbben élnek, mint a németek, sőt a törökök is kevésbé szenvedtek tőle, mert őket a vallásos szabályaik késztették a mértékletességre. Többen haltak meg a tudatlan kirurgusok kezei alatt, mint az ellenség fegyvereitől. A fölolas után pénzártnokul Cserhalmy Samut választották meg.

MI UJSÁG?

A király nyaralása. A király, mint Bécsből jelentik, e hónap végén, de csak a június 28-ikán Schönbrunnban megtartandó hódoló fáklyásmenet

után, Ischlbe utazik. Ott marad szeptember elejéig s onnan valószínűleg egyenesen Galiciába utazik a nagy hadgyakorlatra. Hetvenedik születése napját augusztus 18-án tehát Ischlben fogja töltöni.

Családi ünnep Alsouthon. Május 3-án, pünkösd első napján, családi ünnep volt az alsouthi kastélyban. A főhercegi család megülte Klotild főhercegnő édesanyjának, Koburg Klementina hercegnőnek születése napját, továbbá Klotild főhercegnő asszony és hasonló nevű leánya nevenapját. Az udvari templomban ez alkalomból háláadó istentisztelet volt. Az ünnepeltek a királyi család tagjai táviratban üdvözölték.

A belga trónörökös jegyváltása. A belga trónörökös, Albert herceg és Erzsébet bajor hercegnő jegyváltását a brüsszeli hivatalos lap június 5-iki száma tette közzhírré. Albert belga trónörökös herceg, ki most 25 éves, nem a belga királyi pár gyermeke, hanem a király öccsének, Fülöp flandriai grófnak harmadik gyermeke, ki 1875-ben született. Két idősb nőtestvére már férjhez ment. Menyasszonya, Erzsébet bajor hercegnő királynéknak fivérének, Károly Tivadar hercegné leánya. A fiatalok Bécsben ismerték meg egymást, hova II. Lipót belga király külön megbízásban küldte a herceget. Albert herceg eszentül több ízben találkozott a bajor hercegleánnyal. Az eljegyzést május 30-án tartották meg Párisban Erzsébet néhai királynéknak nővére, a volt nápolyi királyné palotájában, ki a menyasszony nagynénje. Az esküvő valószínűleg augusztus közepe táján fog végbé menni, ha ugyanis flandriai grófné anyja, ki most nagybeteg fekszik, addig folyógyul.

Jókai Párisban. Jókait szépen ünneplik Párisban nemcsak az ottani magyarság, hanem a francia irodalom férfiai is. Deschamps Gaston a «Temps» június 3-iki számában megjelent rendes irodalmi szemléjét egészen Jókainak szenteli, hogy üdvözölje ezt a lelkes és nemes férfit, ki ötven éven át, fáradhatatlanul termékeny irodalmi alkotó erejével egy egész nép érzelmeinek és gondolatainak tolmácsa volt.

A párisi magyarok június első napján fényes lakomát rendeztek Jókai és neje tiszteletére, s a francia sajtó számos tagját is meghívták. A magyarok részéről megjelentek: Lukács Béla kormánybiztos nejevel, Graenzenstein Béla államtitkárral, Bohus báró, Farbak István, Agoston József és Brázy Kálmán képviselők, a kormánybiztosok tagjai, a jurytagok és a Párisban lakó magyar előkelőségek nejeikkel. A lakomán Borostyáni Nándor a francia sajtóra, Székely Béla Jókaira és Melet, a «Temps» munkatársa Jókainéra mondott felkö-

szöntőt. Jókai maga háromszor is föl szólalt, Magyarul éltette a magyarokat s francziául a franczia sajtó tagjait. Ez utóbbi tőszlja, a melyben a kiállítást a munka ünnepének nevezte, s a franczia köz-társaság elnökét éltette, nagy hatást tett. Harmadszor a franczia hölgyeket éltette szeretetre méltó udvariassággal a költő. Lukács Béla szólalt föl ezután s harmincz év előtti időkről emlékezett, a mikor a «Hon» szerkesztőségében hárman dolgoztak együtt: Jókai, Hegedűs Sándor és ő. Most újra összekérültek: Hegedűs, mint kereskedelmi miniszter, ő maga, mint kormánybiztos és Jókai, mint a párisi kiállítás magyar osztályának legkiválóbb kiállítója. Magyarországi búskeségére, Jókaira ürtette poharát. A cigány is megszólalt ezután, s a társaság éjfélig vigadott igaz magyaros jókedvvel.

Jókai egyik beszédében ezeket mondta: «A mit a legnagyobb magyar, gróf Széchenyi sok évtized előtt megjósolt: Magyarországnak nem volt, hanem lesz, ez a kiállítás megfelelt rá: Magyarországnak itt van. S a mit itt lát a világ, az otthon Magyarországnak. Ez a mi kiállításunk a magyar nemzet diadala. Ez az új honfoglalás, nem fegyverrel, hanem szellemmel s az ipar eszközeivel, Isten és a anyaföld segítségével, népünk lelkiületével. E diadalért hálás köszönetünket kell nyilvánítanunk azoknak, kik elősegítették ezt, kieszközölték: a dicső francia nemzetnek s fenkölt elnökének, miniszterumának és parlamentjének, kik Magyarországnak részére öt államig megillető helyet határoztak: hálás köszönetet a feleséges magyar királynak, kormányának és törvényhozásának, kik e kiállítás létrejöttét alkotmányosan elrendelték. Isten áldása szálljon rájuk: minden igaz magyar dicsőítse emelje égis nevéiket. De háláérzettel kell e helyütt poharat emelnem azokra a főfő tényezőkre a sikeresen bevégzett munkának, a kik annak megvalósítását eszközölték: a mi kiállításunk magasztalására méltó főkörmánybiztosára, az ő kintnő segédeire és munkatársaira. Neveiket a magyar nemzet aranykönyve örökítse meg s az idegen népek visszaemlékezése tartsa fenn mindenkor. Hiszem és tudom, hogy az a pohárcsengés, mely áldomásmot kísérni fogja, mikor Magyarországra ér, mennyőrgőssé fog emelkedni. Isten őrtesse őket sokáig.»

Munkácsy emlékezete. A képzőművészeti társulat eddig 17,000 koronát gyűjtött Munkácsy szobrára. — Munkácsy özvegye arra a hírre, hogy az állam kegydíjban vagy nyugdíjban fogja részesíteni, Zsilinszky államtitkárhoz levelet intézett, s abban ezeket mondja: «Mélyen meg vagyok hálva e nemes szándék által; de nem vagyok azon helyzetben, hogy megboldogult férjem, a nagy mester iránt tanúsított nagyrabecsülésnek ezen újabb bizonyítását igénybe vegyem. Sem ő, sem én erre soha semmiféle igényt nem tartottunk.»

A krakkói egyetem ötszázéves jubileuma. Június 7-én ünnepelte az 1364-ben Nagy Kázmér

Legpontosabb és legmegbízhatóbb egyedül

ERDÉLYI BÉLA

Párisi kalauza

térképpel, kis francia szótárral, tartalmasabb, mint Fredrick amerikai kalauza. Köte 3. korona, füze 2 korona, 450 oldalnyi tartalommal. Kapható minden jobb könyvkereskedésben. A fenti összeg beküldése után bérmentve küldi: SCHULHOF KÁROLY könyvkiadó Szegeden.

Szigeti Hattyu-crém 1 kor. 20 fill.

Szigeti Hattyu-szappan 80 fillér.

Szigeti Hattyu-mosdóvíz 2 kor.

A mai kor legkínálóbb bőrápoló szerel. Széplő, májfolt és az arczbőr minden nemű tisztáltságot feltétlen és biztos elmulasztásra. Egyedül kényelmesebb és gyorsabb. Mártonné gyógyszerár. M.-Sziget. — Főraktár Budapest: Török József gyógyszer. Király-utca 12. 8631

CHINA-BOR SERRAVALLO, VASSAL

gyengék, vérszegények és lábbadozók számára. Kínáló iz. Legjobb ajánlva és alkalmazva a következő tanácsok által: dr. Braun, Drasche, Kraft-Ebing, Monti, Mosetig, Neusser, Schauta, Weinlechner stb. 1000-nél több elismeréssel. Árak: 1/2 literes üveg forint 1.20, 1 literes üveg forint 2.20. Kapható minden gyógyszerárban. 8542 Serravallo J. gyógyszer. Triestben.

Hölgyeknek nélkülözhetetlen. A női szépség elérésére, tökéletesítésére és fenntartására legkínálóbb és legbiztosabb a

MARGIT-CRÈME

mely vegyítette és teljesen ártalmatlan. Ezen világhírű arczkremes már nagy alatt elterjedt szappant, májfoltot, pattanást, bőrtörést (Mitesser) és minden más bőrbajt. Kisimítja a ráncokat, redőket, himlőhelyeket és az arczot fehérre, simává és idévé varázsolja. Sem bígyot, sem ölmot, sem más ártalmas anyagot nem tartalmaz. Ár nagy tégely 2 kor., kis tégely 1 kor., Margit hölgy 1 kor. 20 fill., Margit szappan 70 fill., Margit fogpép (Zahnpaste) 1 kor., Margit arczvíz 1 kor. Postán átutalással vagy a pénz előzetes beküldése után küldi a készítő: 8706

FÖLDES KELEMEN gyógyszer. Árad.

Kapható minden gyógyszerárban. Főraktár Budapest: Török József és dr. Reger László székelyi gyógyszer. Legjobb szappan-szer.

ESZMÉNYI KEBEL

ártható el a Párisban. Ratió gyógyszerárban Párisban, Passage Vendôme 5. az o. yedül szer, mely két hónap alatt és a nélkül, hogy az egészségre ártana, az aszonyi kebel fejlődését, valamint a kebel idomaitak szilárdságát biztosítja. Egy üvege ára használati utasítással együtt 3 forint. Raktár: Török József, Budapest, Király-utca 12. sz. 8442

„A világ legjobb sámfája“

FÖLDVÁRY IMRE

férfidivat és fehérnemű raktárban.

Budapest, IV., Koronahercz-utca 11. sz. és VIII., Kerepesi-út 9.

Férfi ingek, Jäger-árak, valás és sport-cikkek dús választékban kaphatók.

Kesttyük és nyakkendő.

Kesttyük és nyakkendő.

Kesttyük és nyakkendő.

Kesttyük és nyakkendő.

Kesttyük és nyakkendő.

Kesttyük és nyakkendő.

Kesttyük és nyakkendő.

Kesttyük és nyakkendő.

Kesttyük és nyakkendő.

Kesttyük és nyakkendő.

Kesttyük és nyakkendő.

Kesttyük és nyakkendő.

Kesttyük és nyakkendő.

Kesttyük és nyakkendő.

Kesttyük és nyakkendő.

Kesttyük és nyakkendő.

Kesttyük és nyakkendő.

Kesttyük és nyakkendő.

Kesttyük és nyakkendő.

Kesttyük és nyakkendő.

Kesttyük és nyakkendő.

Kesttyük és nyakkendő.

Kesttyük és nyakkendő.

Kesttyük és nyakkendő.

Kesttyük és nyakkendő.

Kesttyük és nyakkendő.

Kesttyük és nyakkendő.

Kesttyük és nyakkendő.

Kesttyük és nyakkendő.

Kesttyük és nyakkendő.

Kesttyük és nyakkendő.

Kesttyük és nyakkendő.

Kesttyük és nyakkendő.

Kesttyük és nyakkendő.

Kesttyük és nyakkendő.

Kesttyük és nyakkendő.

Kesttyük és nyakkendő.

Kesttyük és nyakkendő.

Kesttyük és nyakkendő.

Kesttyük és nyakkendő.

Kesttyük és nyakkendő.

Kesttyük és nyakkendő.

Kesttyük és nyakkendő.

Kesttyük és nyakkendő.

Kesttyük és nyakkendő.

Kesttyük és nyakkendő.

Kesttyük és nyakkendő.

Kesttyük és nyakkendő.

Kesttyük és nyakkendő.

Kesttyük és nyakkendő.

Kesttyük és nyakkendő.

Kesttyük és nyakkendő.

Kesttyük és nyakkendő.

Kesttyük és nyakkendő.

Kesttyük és nyakkendő.

Kesttyük és nyakkendő.

Kesttyük és nyakkendő.

Kesttyük és nyakkendő.

Kesttyük és nyakkendő.

Kesttyük és nyakkendő.

Kesttyük és nyakkendő.

Kesttyük és nyakkendő.